

NỘI DUNG

1 CHƯƠNG TRÌNH AN NINH Y TẾ TOÀN CẦU (GHSA) ĐƯỢC CAM KẾT MỞ RỘNG ĐẾN NĂM 2024

3 CÁC NƯỚC ASEAN ĐẠT ĐƯỢC THỎA THUẬN VỀ ỨNG PHÓ VỚI KHÁNG KHÁNG SINH THÔNG QUA ÁP DỤNG TIẾP CẬN MỘT SỨC KHỎE

4 TIN VẮN

5 MẠNG LƯỚI MỘT SỨC KHỎE CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NAM (VOHUN): SÁU NĂM - MỘT CHẶNG ĐƯỜNG

6 TIỀN ĐỀ CHO DIỄN ĐÀN MỘT SỨC KHỎE THƯỜNG NIÊN - HỘI NGHỊ "TỪ NGHIÊN CỨU ĐẾN CHÍNH SÁCH" LẦN THỨ NHẤT ĐƯỢC TỔ CHỨC TẠI HÀ NỘI

7 KẾT QUẢ THỰC HIỆN THÔNG TƯ LIÊN TỊCH SỐ 16 PHÒNG CHỐNG DỊCH BỆNH TRUYỀN LÂY TỪ ĐỘNG VẬT TẠI MỘT SỐ TỈNH

8 CÁC VĂN BẢN PHÁP LUẬT LIÊN QUAN CÁC SỰ KIỆN MỘT SỨC KHỎE CÁC ẨM PHẨM MỘT SỨC KHỎE

CHƯƠNG TRÌNH AN NINH Y TẾ TOÀN CẦU (GHSA) ĐƯỢC CAM KẾT MỞ RỘNG ĐẾN NĂM 2024

Mặc dù còn hạn chế về mặt nguồn lực, Uganda thuộc nhóm các nước năng động và thành công nhất trong việc triển khai Chương trình An ninh Y tế Toàn cầu (GHSA) tại Châu Phi kể từ khi chương trình này được khởi động vào năm 2014. Đó là lý do quốc gia này được lựa chọn là nơi diễn ra Hội nghị Bộ trưởng cấp cao lần thứ 4 của chương trình GHSA từ ngày 25-27 tháng 10 năm 2017 tại thành phố Kampala với chủ đề: "An ninh Y tế cho toàn xã hội: Tăng cường sự tham gia của cộng đồng, các tổ chức phi chính phủ và khối doanh nghiệp".

Hội nghị bao gồm 5 phiên họp chung về tiến trình GHSA và định hướng tài chính sau năm 2018; 6 phiên thảo luận về chuyên sâu cho các vấn đề ưu tiên và một ngày tham quan thực địa. Hội nghị đã đề ra các mục tiêu hết sức cụ thể bao gồm:

- Nâng cao **tính tự chủ** của quốc gia, tăng cường hợp tác liên ngành và thúc đẩy tích hợp an ninh y tế trong các chương trình mang tính chất thường xuyên ở các nước.
- Khuyến khích các quốc gia **mở rộng phạm vi** để thúc đẩy sự tham gia của cộng đồng, các tổ chức phi chính phủ, khối doanh nghiệp, các cơ quan nghiên cứu và đối tác phát triển khác trong chương trình GHSA.

(tiếp trang 2)

CÁC NƯỚC ASEAN ĐẠT ĐƯỢC THỎA THUẬN VỀ ỨNG PHÓ VỚI KHÁNG KHÁNG SINH THÔNG QUA ÁP DỤNG TIẾP CẬN MỘT SỨC KHỎE

Kháng kháng sinh đã và đang trở thành một trong những thách thức nghiêm trọng của thế giới với mức độ gia tăng tình trạng nhiễm khuẩn kháng thuốc ở mức cảnh báo trên các khu vực và quốc gia khác nhau, xuất phát từ nguyên nhân sử dụng không đúng cách thuốc kháng sinh trong y tế và nông nghiệp, đặc biệt là chăn nuôi.

Năm 2014, Tổ chức Y tế Thế giới đã đưa ra lời cảnh báo rằng nếu tình trạng này không được chính phủ các quốc gia và các nhà lãnh đạo trên toàn thế giới chung tay ứng phó kịp thời thì thế giới sẽ phải đối mặt với thời kỳ nhiễm trùng kháng thuốc vượt qua cả ung thư, trở thành mối đe dọa lớn nhất đối với sức khỏe và tính mạng của con người vào năm 2050. Điều này cũng sẽ gây ảnh hưởng rất lớn đến Các Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ trong lĩnh vực an sinh xã hội và y tế toàn cầu.

Nhận thức được tầm quan trọng của thực trạng kháng thuốc, các quốc gia trong khu vực Đông Nam Á đã phối hợp xây dựng một cam kết chung sau quá trình tham vấn kỹ thuật với nhiều bên và đề xuất lên các Hội nghị cấp cao về Y tế. Kết quả của những nỗ lực này được phản ánh trong khuôn khổ "Hội nghị cấp cao ASEAN lần thứ 31 và các Hội nghị cấp cao liên quan" được tổ chức tại thủ đô Ma-ni-la, Philippine trong tháng 11 vừa qua, tại đó các lãnh đạo của Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á đã đồng thuận thông qua việc áp dụng cách tiếp cận **Một sức khỏe** trong việc ứng phó với vấn đề cấp bách về kháng kháng sinh, nhằm đảm bảo một phương pháp tiếp cận toàn diện, đa ngành, đa lĩnh vực để giải quyết vấn đề này ở cấp quốc gia và khu vực.

Bộ Y tế Philippine, cơ quan chịu trách nhiệm chính trong việc thúc đẩy thông qua Bản tuyên bố cho biết, việc ký

(tiếp trang 2-3)

Hình 1. Hội nghị Bộ trưởng cấp cao lần thứ 4 của chương trình GHSA tại Thành phố Kampala, Uganda (Nguồn ảnh: afro.who.int/news)

- Chia sẻ các **thực hành tốt** trong việc duy trì và phát triển chương trình GHSA ở cấp quốc gia, địa phương và cộng đồng.

Kết thúc hai ngày làm việc, một bản tuyên bố chung của các Bộ trưởng đã được đưa ra, trong đó ghi nhận thành tựu to lớn của các nước trong việc phát triển năng lực an ninh y tế ở cấp quốc gia kể từ khi chương trình GHSA được khởi xướng, đồng thời nhấn mạnh vai trò của Chương trình này trong việc thúc đẩy các thành tựu chung giữa các nước. Trên cơ sở đó, Hội nghị cam kết tiếp tục các hoạt động thúc đẩy an ninh y tế toàn cầu, đồng thời sẽ hỗ trợ để mở rộng Chương trình này đến năm 2024 nhằm tăng cường thực hiện Điều lệ Y tế Quốc tế (2005). Để đảm bảo sự hiểu biết chung và rõ ràng về phương hướng thực hiện chương trình nghị sự giữa các nước, Nhóm chỉ đạo GHSA sẽ xây dựng một bản đề cương phạm vi công việc, mục tiêu cụ thể và phương hướng phát triển cho giai đoạn tiếp theo, dựa trên sự tham vấn đối với tất cả các Quốc gia thành viên, các cố vấn và tổ chức có quan tâm. Bản đề xuất dự kiến sẽ được đệ trình tại cuộc họp cấp cao GHSA vào năm 2018 được tổ chức tại Indonesia.

Trong khuôn khổ Hội nghị, Việt Nam, Indonesia và Senegal với vai trò các quốc gia đi đầu của Gói Hành động phòng chống bệnh lây truyền từ động vật (ZDAP)

đã tổ chức một cuộc họp bên lề với mục tiêu rà soát các kết quả đạt được của Gói hành động ZDAP cũng như phương hướng hợp tác trong thời gian tới. Một số đề xuất chính được đưa ra tại cuộc họp này bao gồm: (i) Tăng cường sự tham gia của đại diện các Gói Hành động khác của chương trình GHSA trong các hoạt động ZDAP sắp tới, nhằm thúc đẩy hợp tác và trao đổi thông tin; (ii) Vấn đề Kháng kháng sinh và bệnh truyền lây từ động vật sang người được coi là có mối liên hệ qua lại, do đó Kháng kháng sinh được đề xuất bổ sung vào Kế hoạch hành động ZDAP; (iii) Việt Nam sẽ hoàn thiện các thủ tục để chuyển giao vai trò nước đăng cai tổ chức Hội nghị ZDAP lần thứ tư cho Senegal vào năm 2018. Theo lộ trình này, đến nay, Việt Nam đã chính thức hoàn thiện các thủ tục chuyển giao cho Chính phủ Senegal.

Tại sự kiện này, ZDAP được đánh giá là Gói Hành động hiệu quả và thành công nhất trong 11 Gói Hành động của Chương trình GHSA, đặc biệt là sau tiếng vang của hội nghị ZDAP do Việt Nam tổ chức vào tháng 8/2017 tại Đà Nẵng. Với Tuyên bố các Bộ trưởng Kampala, Chương trình GHSA được mở rộng đến 2024 là cơ hội rất tốt để Việt Nam tiếp tục tham gia và phát huy vai trò nước đồng dẫn đầu, đóng góp vào các nỗ lực chung vì một thế giới an toàn hơn trước các dịch bệnh mới nổi và nguy hiểm ■

kết văn bản này là một thành tựu mang tính lịch sử, đóng góp cho tầm nhìn của 10 quốc gia Đông Nam Á vì một khu vực an sinh, bền vững và có khả năng chống chịu với các nguy cơ y tế mới nổi, đồng thời có quyền lợi tiếp cận với các dịch vụ chăm sóc y tế toàn cầu.

Cùng với cam kết chính trị của lãnh đạo các quốc gia thành viên ASEAN về Kháng kháng sinh, bản tuyên bố được thông qua vào ngày 13 tháng 11 - đúng dịp Hội nghị thượng đỉnh ASEAN lần thứ 31 - mang một ý nghĩa rất lớn. Bên cạnh đó, các quốc gia thành viên ASEAN còn đạt được sự đồng thuận về việc điều chỉnh các sáng kiến Kháng kháng sinh của nước mình sao

cho tương ứng với khuôn khổ chung, đồng thời thúc đẩy một môi trường cởi mở, cho phép chia sẻ các kinh nghiệm từ các quốc gia.

Nằm trong những sự kiện nổi bật thời gian vừa qua, tuần lễ Truyền thông Toàn cầu lần thứ ba về kháng thuốc diễn ra từ ngày 13 đến 19 tháng 11 kêu gọi hành động mạnh mẽ hơn từ tất cả các ngành để chấm dứt tình trạng lạm dụng và sử dụng thuốc kháng sinh không đúng cách và phòng chống

kháng thuốc. Tại Việt Nam, sự kiện phát động Tuần lễ Truyền thông về kháng thuốc tại tỉnh Vĩnh Phúc đã được Ban Chỉ đạo Quốc gia (BCĐQG) phòng chống kháng thuốc, Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp của Liên Hợp Quốc (FAO) và Tổ chức Y tế thế giới (WHO) đồng tổ chức vào ngày 13 tháng 11 năm 2017. Sự kiện với mục tiêu đẩy mạnh truyền thông, nâng cao nhận thức về kháng thuốc và sử dụng kháng sinh có trách nhiệm đã kêu gọi được sự cam kết mạnh mẽ của địa phương (hình 3-4) ■

Hình 2. Hội nghị cấp cao ASEAN lần thứ 31 và các Hội nghị cấp cao liên quan, ngày 13/11/2017 (Nguồn ảnh <http://news.abs-cbn.com>)

Hình 3-4: Các hoạt động của Tuần lễ truyền thông về kháng thuốc được tổ chức tại Vĩnh Phúc ngày 13/11/2017 (Nguồn ảnh: FAO)

Tin tức

Ngày 19/10/2017, Giáo sư Yoshihiro Kawaoka, Trường Đại học Tokyo, đã công bố kết quả của nhóm nghiên cứu về chủng vi rút cúm A(H7N9) có thể lây truyền và gây chết ở động vật. Đây là kết quả sau khi nghiên cứu về mẫu bệnh phẩm phân lập từ một bệnh nhân tử vong do cúm A(H7N9) vào đầu năm 2017. Kết quả nghiên cứu ban đầu cho thấy đã phát hiện đoạn gen có thể lây truyền và gây chết trên loài chồn (một loại động vật có thể chỉ điểm lây nhiễm sang người). Chủng vi rút cúm A(H7N9) độc lực cao có thể nhân lên hiệu quả ở trên chuột, chồn và một số loài linh trưởng. Tất cả vi rút lây nhiễm trong số các con chồn thông qua các giọt nước bọt bắn tới các điểm biến thể nhạy cảm neuraminidase đã làm chết một số con vật bị nhiễm và có tiếp xúc gần. Hiện tượng này xảy ra cả ở con vật lây nhiễm đầu tiên và những con vật khác khỏe mạnh có tiếp xúc gần với con vật bị nhiễm bệnh. Đây là trường hợp đầu tiên chủng vi rút cúm A độc lực cao lây truyền giữa các con chồn và làm chúng tử vong. Kết quả nghiên cứu này cho thấy chủng vi rút cúm A(H7N9) độc lực cao có thể tiềm ẩn nguy cơ gây đại dịch và cần được theo dõi một cách chặt chẽ. Đến nay, nước ta vẫn chưa phát hiện vi rút cúm A(H7N9) cả ở trên gia cầm cũng như ở người. Bộ Y tế tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (NN&PTNT) cùng với các chuyên gia của WHO, FAO theo dõi chặt chẽ diễn biến tình hình dịch bệnh cúm A(H7N9) và triển khai kịp thời các biện pháp phòng chống dịch bệnh (Theo thông tin từ Cục Y tế dự phòng / Bộ Y tế) ■

Ngày 26-27/9/2017, tại thành phố Đà Nẵng, Cục Thú y và Trung tâm Dự phòng và Kiểm soát Bệnh tật (CDC) của Hoa Kỳ tổ chức Hội nghị tổng kết Dự án “**Những nghiên cứu về cúm ở góc độ tương tác giữa người và động vật và những bệnh chung khác, giai đoạn 2012 - 2017**”. Dự án được thực hiện từ tháng 10/2012 – 9/2017 đã mang lại nhiều tác động tích cực cho Ngành Thú y Việt Nam, nhất là cho công tác phòng, chống bệnh chung giữa người và động vật, cụ thể: **(1)** Tổng cộng có trên 1.500 lượt cán bộ thú y và cán bộ y tế của các cơ quan địa phương và Trung ương được đào tạo, tập huấn; **(2)** Nâng lực dịch tễ và năng lực, trang thiết bị phòng thí nghiệm về Cúm gia

cầm và bệnh Đại của các cơ quan thú y Trung ương và địa phương đã được cải tiến đáng kể; **(3)** Tổ chức triển khai rất thành công nhiều nghiên cứu giám sát bệnh cúm ở người, lợn (tại lò mổ) và ở lợn và gia cầm (tại các hộ, trang trại chăn nuôi và chợ buôn bán gia cầm) tại các vùng chăn nuôi trọng điểm và có nguy cơ cao về bệnh Cúm và bệnh Đại ở động vật; **(4)** Hỗ trợ tham gia các chương trình đào tạo từ cơ bản đến nâng cao, tham dự các hội nghị, hội thảo quốc gia, quốc tế rất quan trọng về Cúm gia cầm và bệnh Đại được tổ chức tại Việt Nam và các nước trên thế giới; **(5)** củng cố vai trò, sự tin cậy trong hợp tác do đó đã thiết lập và ký Thỏa thuận ghi nhớ hợp tác dài hạn giữa Cục Thú y Việt Nam và CDC của Hoa Kỳ; **(6)** Từng bước hỗ trợ các cơ quan nhà nước và các doanh nghiệp của Việt Nam trong việc tham quan, tiếp cận và học tập về những công nghệ và kỹ thuật phục vụ cho chương trình hiện đang được rất ưu tiên của Bộ NN&PTNT về nghiên cứu, sản xuất vắc xin phòng các bệnh quan trọng cho đàn vật nuôi của Việt Nam. Với những kết quả quan trọng đã đạt được, cũng như việc tổ chức có hiệu quả Dự án giai đoạn 2012 – 2017, trên cơ sở đề xuất của Cục Thú y, CDC Hoa Kỳ đã quyết định phê duyệt Dự án mới (giai đoạn từ tháng 10/2017 – 9/2022), với các hoạt động chính sau: **(i)** Chủ động giám sát bệnh Cúm và bệnh Đại; **(ii)** Hỗ trợ đào tạo từ cơ bản đến chuyên sâu và tăng cường năng lực dịch tễ, phòng thí nghiệm xét nghiệm bệnh Cúm và bệnh Đại và **(iii)** Hỗ trợ tổ chức nghiên cứu và sản xuất vắc xin thương mại để phòng một số bệnh truyền nhiễm nguy hiểm (Thông tin từ Cục Thú y/Bộ NN&PTNT) ■

Ngày 25/10/2017, cuộc họp nhóm lần thứ 6 của Nhóm công tác An toàn thực phẩm (Food Safety Working Group) đã được tổ chức với sự tham gia của các cơ quan thuộc Bộ NN&PTNT, các đối tác phát triển cùng nhiều đối tác trong nước và quốc tế. Cuộc họp định kỳ lần thứ 6 của nhóm tập trung chia sẻ về công tác triển khai Kế hoạch hành động quốc gia về quản lý sử dụng kháng sinh và phòng chống Kháng kháng sinh trong chăn nuôi và nuôi trồng thủy sản, 2017-2020, cũng như khuyến khích sự tham gia của khối doanh nghiệp và các bên liên quan trong việc giảm sử dụng kháng sinh nhằm hạn chế tình trạng kháng thuốc. Một trong những định hướng đề xuất mà nhóm đưa ra bao gồm: xác định các khoảng trống trong nhận thức để có sự can thiệp phù hợp, tăng cường truyền thông cho cộng đồng và các bên liên quan về vấn đề Kháng kháng sinh để kêu gọi hành động toàn diện từ tất cả các nhóm đối tượng, và đưa ra những hướng dẫn cụ thể hơn cho người chăn nuôi. Các kết quả chính sau cuộc họp bao gồm: **(i)** Tăng cường sự tham gia của các doanh nghiệp

trong nhóm FSWG, **(ii)** Các doanh nghiệp cần được tạo điều kiện để đầu tư nhiều hơn vào các biện pháp giải quyết vấn đề Kháng kháng sinh trên thủy sản, vật nuôi, cụ thể hơn là đưa ra các giải pháp thay thế cho kháng sinh, **(iii)** Người tiêu dùng, các tổ chức và nhóm dân sự xã hội nên được tham gia hiệu quả hơn vào việc thực hiện Kế hoạch phòng chống kháng thuốc và **(iv)** Cần tiến hành thu thập các chứng cứ để hiểu rõ về việc cấm sử dụng kháng sinh đối với những người sản xuất. Cuộc họp định kỳ tiếp theo dự kiến sẽ được tổ chức vào tháng 1/2018 ■

Nhân kỷ niệm 10 năm hợp tác giữa Viện Thú y (NIVR), Trường Đại học Y tế Công cộng (HUPH) và Viện Nghiên cứu Chăn nuôi quốc tế (ILRI), buổi làm việc tổng kết giữa 3 cơ quan đã được tổ chức vào ngày 19 tháng 10 năm 2017 với mục tiêu rà soát các dự án và nghiên cứu hợp tác trong lĩnh vực Một sức khỏe và Sức khỏe sinh thái của 3 tổ chức cùng các đối tác có liên quan. Kết quả thảo luận đặt ra câu hỏi làm sao để truyền thông tốt hơn các kết quả nghiên cứu đến những nhà vận động chính sách, cũng như tăng cường hợp tác sâu rộng và hiệu quả trong những dự án trong tương lai. Phát biểu tại buổi họp, ông Nguyễn Việt Hùng – Điều phối viên khu vực Đông và Đông Nam Á của ILRI cho biết, có 3 trụ cột chính của các nghiên cứu và can thiệp trong lĩnh vực Một sức khỏe bao gồm: an toàn thực phẩm, bệnh truyền lây từ động vật sang người và môi trường. Thông qua việc rà soát các kết quả nghiên cứu và hợp tác trong 10 năm qua, các cơ quan kỳ vọng sẽ có thêm nhiều cơ hội hợp tác và giới thiệu các kết quả nghiên cứu đến mạng lưới các đối tác, nhằm tăng cường vận động chính sách trong lĩnh vực Một sức khỏe ■

MẠNG LƯỚI MỘT SỨC KHỎE CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NAM (VOHUN): SÁU NĂM - MỘT CHẶNG ĐƯỜNG

Mạng lưới Một sức khỏe các trường Đại học Việt Nam (Viet Nam One Health University Network - VOHUN) được thành lập từ năm 2011 với sự hỗ trợ của USAID thông qua dự án RESPOND. Giai đoạn 2 của dự án có tên Đào tạo và Phát triển nguồn nhân lực Một sức khỏe (One Health Workforce) đưa ra mục tiêu hỗ trợ áp dụng cách tiếp cận Một sức khỏe (MSK) thông qua các hoạt động đào tạo và nghiên cứu trong các trường Đại học, nhằm xây dựng một thể hệ đội ngũ cán bộ y tế và thú y có đầy đủ kiến thức và kĩ năng thực hành về phòng các bệnh lây truyền giữa người và động vật. Trải qua 06 năm hình thành và phát triển, Mạng lưới VOHUN đã đạt được nhiều thành tựu đáng tự hào trong công tác đào tạo và phát triển nguồn nhân lực, bao gồm:

- Sử dụng 07 năng lực cốt lõi MSK và 08 môn học kỹ thuật để xây dựng một số chương trình đào tạo Một sức khỏe (độc lập hoặc kết hợp).
- Phát triển các nghiên cứu điển hình để sử dụng cho giảng dạy và đào tạo.
- Tạo cơ hội cho giảng viên và sinh viên được tham gia các chương trình trao đổi chuyên môn và năng lực cốt lõi MSK tại Thái Lan, Indonesia và Malaysia.
- 200 giảng viên (122 giảng viên ngành Y tế và 78 giảng viên ngành Thú y) và 100 cán bộ (50 cán bộ Y tế và 50 cán bộ Thú y) đã được đào tạo về MSK.
- Hỗ trợ cho 12 Câu lạc bộ MSK sinh viên với 777 thành viên thuộc hai ngành.

Nhằm tri ân các thành viên đã góp phần xây dựng Mạng lưới và kỉ niệm 06 năm ngày thành lập, Văn phòng Điều phối Quốc gia VOHUN, trường Đại học Y tế Công cộng đã tổ chức “Lễ kỉ niệm 06 năm thành lập Mạng lưới Một sức khỏe các trường Đại học Việt Nam và Cuộc thi tìm hiểu Một sức khỏe” với sự tham gia của các thầy cô, sinh viên đến từ các trường thành viên thuộc Mạng lưới cùng đại diện các cơ quan, tổ chức đối tác. Với nội dung chương trình đa dạng và hấp dẫn, Lễ kỉ niệm đã diễn ra trong không khí vui tươi, ấm cúng. Thành tựu tích cực của Mạng lưới trong thời gian qua là động lực để VOHUN tiếp tục phát huy các điểm sáng trong công tác xây dựng nguồn năng lực Một sức khỏe, góp phần không nhỏ cho các nỗ lực Một sức khỏe của quốc gia ■

Hình 5-6: Các hoạt động trong Lễ Kỷ niệm 06 năm thành lập VOHUN (Nguồn ảnh: Văn phòng VOHUN)

TIỀN ĐỀ CHO DIỄN ĐÀN MỘT SỨC KHỎE THƯỜNG NIÊN - HỘI NGHỊ “TỪ NGHIÊN CỨU ĐẾN CHÍNH SÁCH” LẦN THỨ NHẤT ĐƯỢC TỔ CHỨC TẠI HÀ NỘI

Trong khuôn khổ hợp tác của Đối tác Một sức khỏe giữa Chính phủ Việt Nam và cộng đồng quốc tế, Diễn đàn Một sức khỏe thường niên là sự kiện quốc tế quan trọng nhằm tập hợp các nhà hoạch định chính sách, nhà tài trợ và đại diện của 27 thành viên Đối tác Một sức khỏe. Để tích hợp các bằng chứng kỹ thuật cho việc vận động chính sách một cách hiệu quả và thuyết phục cho Diễn đàn trên, hội thảo “Từ Nghiên cứu đến Chính sách” sẽ được tổ chức định kỳ 6 tháng một lần. Hội thảo lần thứ nhất được tổ chức tại Hà Nội vào ngày 12/12/2017 với mục tiêu: (i) Tăng cường hợp tác, liên kết và chia sẻ thông tin về các hoạt động nghiên cứu trong lĩnh vực Một sức khỏe và (ii) Tổng hợp các khuyến nghị và kết quả nghiên cứu làm cơ sở đề xuất cho Diễn đàn Một sức khỏe thường niên.

Hội nghị được tổ chức dưới sự chủ trì của ông Trần Kim Long, Vụ trưởng Vụ Hợp tác quốc tế, Bộ NN&PTNT kiêm Giám đốc dự án SCOH2. Phát biểu tại hội nghị, ông Long cho biết: “Hội thảo Từ Nghiên cứu đến Chính sách tuy là một sáng kiến mới nhưng thực chất được xây dựng trên nền tảng vững chắc của các đối thoại chính sách trước đó giữa các cơ quan trong nước và quốc tế tại Việt Nam thông qua Đối tác Một sức khỏe, tiền thân là Đối tác PAHI.

Hình 7: Ông Trần Kim Long – Vụ trưởng Vụ Hợp tác quốc tế, Bộ NN&PTNT/ Giám đốc dự án SCOH2 phát biểu tại Hội thảo “Từ nghiên cứu đến Chính sách” lần thứ nhất (Nguồn ảnh: OHP)

Kể từ năm 2006, có rất nhiều cuộc họp đối tác đã được tổ chức, đóng vai trò cầu nối hiệu quả giữa Chính phủ Việt Nam và cộng đồng quốc tế trong quá trình thảo luận các vấn đề về chính sách và kỹ thuật, cũng như hỗ trợ kết nối các khối ngành khác nhau và các bên liên quan. Hội thảo Từ Nghiên cứu đến Chính sách có thể coi là xương sống của Diễn đàn Một sức khỏe thường niên, giúp tổng hợp các bằng chứng xác đáng và thuyết phục cho các vấn đề chính sách trong lĩnh vực Một sức khỏe”.

Cho đến nay, Ban Thư ký Đối tác đã xác định được khoảng hơn 100 nghiên cứu Một sức khỏe đã được hoàn thành, đang tiến hành hoặc đã lên kế hoạch triển khai tại Việt Nam. Dự kiến, sau Hội nghị “Từ Nghiên cứu đến Chính sách”, Diễn đàn Một sức khỏe thường niên sẽ được tổ chức trong Quý 1/2018 ■

KẾT QUẢ THỰC HIỆN THÔNG TƯ LIÊN TỊCH SỐ 16 PHÒNG CHỐNG DỊCH BỆNH TRUYỀN LÂY TỪ ĐỘNG VẬT TẠI MỘT SỐ TỈNH

Năm 2013, Bộ Y tế và Bộ NN&PTNT ban hành Thông tư liên tịch số 16/2013/TTLT-BYT-BNNPTNT về việc “*Hướng dẫn phối hợp phòng chống bệnh lây truyền từ động vật sang người*” nhằm đưa ra các hướng dẫn cụ thể cho việc tăng cường phối kết hợp giữa hai ngành y tế và thú y trong công tác báo cáo định kỳ, thường xuyên giám sát, điều tra, xử lý ổ dịch và truyền thông, đào tạo, nghiên cứu khoa học về phòng chống bệnh lây truyền từ động vật sang người. Nhằm báo cáo kết quả thực hiện dự án thí điểm tăng cường thực hiện thông tư liên tịch Y tế - Nông nghiệp tại 4 tỉnh Hà Giang, Thanh Hóa, Quảng Nam và Bình Định, đồng thời thảo luận đề xuất các hoạt động thực

hiện trong thời gian tới, ngày 22/11/2017, tại Cục Y tế dự phòng đã diễn ra cuộc họp rà soát kết quả triển khai Thông tư với sự tham gia của đại diện lãnh đạo Cục Y tế dự phòng và Cục Thú y, Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương, Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), Tổ chức Nông lương Liên hợp quốc (FAO), Ban thư ký Đối tác OHP và Dự án Chuẩn bị và Ứng phó (P&R).

Kết quả khảo sát tại 4 tỉnh cho thấy, Thông tư 16 đã định hướng cho 2 ngành phối hợp chủ động trong công tác phòng chống dịch bệnh lây truyền từ động vật sang người, đồng thời cũng là cơ sở để xây dựng văn bản phối hợp liên ngành các cấp, giúp cho các nhà quản lý chỉ đạo xuyên suốt hệ thống trong công tác

phòng chống dịch. Tuy nhiên, bên cạnh đó còn nhiều hạn chế, bất cập như: Chưa có nguồn kinh phí thường xuyên cho hoạt động phối hợp liên ngành; Giám sát hỗ trợ từ tuyến trên chưa được thường xuyên thực hiện; Thiếu nhân lực cả 2 ngành, đặc biệt đối với Thú Y cơ sở, đãi ngộ thấp, không khuyến khích được cán bộ; Cơ sở vật chất chưa đáp ứng được yêu cầu công việc, đặc biệt là tuyến xã, ngành Thú Y; Năng lực cán bộ cơ sở còn những hạn chế (kỹ năng tin học, giám sát, báo cáo, xử lý ổ dịch) và các bệnh lây từ động vật không được quan tâm như nhau.

Trên cơ sở đó, một số nhận xét và khuyến nghị đã được đưa ra để thực hiện hiệu quả thông tư trong thời gian tới, bao gồm:

- Cần xây dựng kế hoạch chung và kinh phí phối hợp liên ngành hàng năm để UBND tỉnh phê duyệt. Bên cạnh đó, cần lập kế hoạch và thực hiện việc kiểm tra, giám sát hỗ trợ thực hiện Thông tư 16 tại các tuyến.

- Việc phổ biến rộng rãi Thông tư 16 cho tuyến dưới, đồng thời xây dựng và ban hành Hướng dẫn thực hiện Thông tư 16 chi tiết, cụ thể và khả thi là rất quan trọng.
- Cần có phương án đầu tư về nhân lực, cơ sở vật chất, đãi ngộ và nâng cao năng lực cho cán bộ các tuyến thông qua tập huấn, đào tạo.
- Xem xét sử dụng mẫu báo cáo TT 54 cho việc trao đổi thông tin liên ngành của bên Y tế và sử dụng đội chống dịch sẵn có của các ngành thay thế cho đội liên ngành (trong đó có sự thống nhất kế hoạch, hoạt động, báo cáo chung khi triển khai tại thực địa).

Các kết quả này cũng sẽ được chia sẻ tại Hội thảo “Tư Nghiên cứu đến Chính sách” nhằm tiếp tục thảo luận đưa ra phương án giải quyết các vấn đề tồn đọng, giúp cho việc triển khai Thông tư thuận lợi hơn trong thời gian tới ■

CÁC VĂN BẢN PHÁP LUẬT LIÊN QUAN

CÁC VĂN BẢN DO BỘ NN&PTNT PHÁT HÀNH

Công văn số 9167/BNN-TY ngày 1 tháng 11 năm 2017 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về việc xây dựng kế hoạch và bố trí kinh phí phòng, chống dịch bệnh động vật năm 2018;

Thông tư 20/2017/TT-BNNPTNT ngày 10/11/2017 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn ban hành hướng dẫn thực hiện Nghị định 39/2017/NĐ-CP của Chính phủ về quản lý thức ăn chăn nuôi, thủy sản.

CÁC VĂN BẢN DO BỘ Y TẾ PHÁT HÀNH

Quyết định số 1482/QĐ-BYT ngày 18 tháng 4 năm 2017 của Bộ trưởng Bộ Y tế về việc phê duyệt “Hướng dẫn giám sát và phòng chống bệnh cúm A(H7N9)”;

Quyết định số 4448/QĐ-BYT ngày 03 tháng 10 năm 2017 của Bộ trưởng Bộ Y tế về việc ban hành “Kế hoạch triển khai đề án tăng cường kiểm soát kê đơn thuốc và bán thuốc kê đơn giai đoạn 2017-2020” theo Quyết định số 4041/QĐ-BYT ngày 7/9/2017 của Bộ trưởng Bộ Y tế;

Quyết định số 4607/QĐ-BYT ngày 11 tháng 10 năm 2017 của Bộ trưởng Bộ Y tế về việc ban hành Kế hoạch giám sát trọng điểm lồng ghép bệnh sốt xuất huyết Dengue, bệnh do vi rút Zika và Chikungunya tại Việt Nam giai đoạn 2017-2020”;

Quyết định số 5083/QĐ-BYT ngày 09 tháng 11 năm 2017 của Bộ trưởng Bộ Y tế về việc ban hành “Hướng dẫn Kỹ thuật phun mù nóng trong phòng chống bệnh sốt xuất huyết Dengue và Zika”;

Công văn số 1745/KCB-ĐD ngày 29 tháng 11 năm 2017 của Cục Quản lý Khám chữa bệnh Bộ Y tế gửi Giám đốc Sở Y tế các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; Thủ trưởng Y tế các ngành; Giám đốc các bệnh viện, Viện nghiên cứu có giường bệnh trực thuộc Bộ Y tế về việc tăng cường thực hiện kiểm soát lây nhiễm trong bệnh viện.

CÁC SỰ KIỆN MỘT SỨC KHỎE

Tháng 1/2018

Tập huấn giám sát và ứng phó với bệnh cúm (cụ thể H7N9) trong đó có phối hợp liên ngành y tế và thú y

USCDC, Viện Vệ sinh dịch tễ TW
Tháng 1/2018; 6 tỉnh biên giới phía Bắc và Bắc Giang

Cuộc họp các quốc gia thực hiện dự án PREDICT-2

WCS
09-11/01/2018; Brussels

Hội thảo lên kế hoạch kỹ thuật – Dự án SafePORK

ILRI
17/01/2018; Hà Nội

Hội thảo khởi động nhóm dự án về muối đô thị

ILRI
23/01/2018; Hà Nội

Tập huấn về Giới – Dự án SafePORK

ILRI, Học viện Nông nghiệp Việt Nam
25-26/01/2018; Hà Nội

Tháng 2/2018
02 Hội nghị ở miền Bắc và miền Nam xây dựng Chiến lược truyền thông Một Sức khỏe cho bệnh truyền lây từ động vật sang người OHP, Trung tâm Khuyến nông quốc gia Tháng 2/2018
Tiến hành giám sát cúm gia cầm tại chợ buôn bán gia cầm sống tại 10 tỉnh/thành phố USCDC, Cục Thú y Tháng 2/2018
Tháng 3/2018
Diễn đàn Một sức khỏe Thường niên Đối tác OHP Tháng 3/2018; Hà Nội (dự kiến)
Cuộc họp chia sẻ dữ liệu Quốc gia về LISN WCS Tháng 3/2018 (dự kiến)
Họp quý 1/2018 Mạng lưới Truyền thông Một sức khỏe OHCN Các thành viên OHCN Tháng 3/2018; Hòa Bình/ Vĩnh Phúc (dự kiến)
Hội nghị Một sức khỏe toàn cầu lần thứ 5 22-25/6/2018; Saskatoon, Canada
CÁC ẢN PHẨM MỘT SỨC KHỎE
Mingling of human and veterinary strains of Staphylococcus aureus: An emerging issue in health-care systems. Sara Giordana Rimoldi, Annamaria Di Gregorio, Vittorio Sala, Eleonora De Faveri, Cristina Pagani, Pietro Olivieri, Claudio Savi, Anna Lisa Ridolfo, Antona Carlo and Maria Rita Gismondo; International Journal of One Health, 3: 77-82; Available online: 28 November 2017. http://www.onehealthjournal.org/Vol.3/12.pdf
An investigation into aflatoxin M1 in slaughtered fattening pigs and awareness of aflatoxins in Vietnam Hu Suk Lee, Lindahl, J., Hung Nguyen-Viet, Nguyen Viet Khong, Vuong Bui Nghia, Huyen Nguyen Xuan and Grace; D. BMC Veterinary Research 13: 363; Available online: 28 November 2017. https://dx.doi.org/10.1186/s12917-017-1297-8
Prevention, detection, and response to anthrax outbreak in Northern Tanzania using one health approach: A case study of Selela ward in Monduli district. Elibariki R. Mwakapeje, Justine A. Assenga, John S. Kunda, Ernest E. Mjingo, Zachariah E. Makondo, Hezron E. Nonga, Robinson H. Mdegela and Eystein Skjerve; International Journal of One Health, 3: 66-76; Available online: 4 November 2017. http://www.onehealthjournal.org/Vol.3/11.pdf
Human Brucella melitensis infections in southern Vietnam Campbell JI, Lan NPH, Phuong PM, Chau LB, Trung Pham Duc, Guzmán-Verri C, Ruiz-Villalobos N, Minh TPT, Muñoz Álvaro PM, Moreno E, Thwaites GE, Rabaa MA, Chau NVV, Baker S; Clin Microbiol Infect. 2017 Nov; 23(11):788-790. doi: 10.1016/j.cmi.2017.06.028. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28669842
Exposure risk factors for Talaromyces marneffeii infection in Vietnam Andrew H Limper, Antoine Adenis, Thuy Le, Thomas S Harrison www.thelancet/infection; Published online July 31, 2017 http://dx.doi.org/10.1016/S1473-3099(17)30303-1
A Highly Pathogenic Avian H7N9 Influenza Virus Isolated from A Human Is Lethal in Some Ferrets Infected via Respiratory Droplets Yoshihiro Kawaoka et al; Cell Host & Microbe. November 2017 http://dx.doi.org/10.1016/j.chom.2017.09.008

Hợp tác xuất bản: Công ty CP Quốc tế Phương Nga

Giấy đăng ký kế hoạch xuất bản số: 06-80/LĐ, cấp ngày 12/08/2014

Ý kiến đóng góp xin gửi về: Tầng 1 Nhà B1, Bộ NN&PTNT, số 10 Nguyễn Công Hoan, Ba Đình, Hà Nội

Tel: (84-24) 3771 3741 ❖ Fax: (84-24) 37711 362 ❖ Email: oh.partnership@gmail.com ❖ Website: <http://www.onehealth.org.vn>